

सप्तरी कारागार कोरोना संक्रमणको उच्च जोखिममा

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, २१ भद्रौ ।

क्षमता भन्दा तेब्वर कैदीबन्दीमा रहेको राजविराजस्थित सप्तरी कारागारमा अहिले कोरोना संक्रमणको उच्च जोखिम बढेको छ ।

पछिलो पटक आधा दर्जन कैदीबन्दीमा कोरोना संक्रमण देखिएपछि कारागार भित्र रहेका अन्य कैदीबन्दीमा पनि जोखिम बढेको हो । १ सय २५ जना क्षमता रहेको सो कारागारमा हाल १५ महिलासहित ३ सय ३३ जना कैदीबन्दी राखिएका छन् ।

पत्रकार आचारसंहिता, २०७३ (पहिलो संशोधन २०७६) र बालग्रैत्री सञ्चार

निर्देशिकामा भएका व्यवस्थाको पालना गराउँ ।।

पीडित वा प्रभावित व्यक्तिलाई थप पीडा हुने गरी सूचना सञ्चेषण नगराउँ ।।

१. पत्रकार तथा सञ्चार माध्यमले विपति वा शोकमा परेका, दुःख-पीडा भोगिरहको व्यक्ति वा उनका आपन्तजनमा थप पीडा पुग्ने गरी वा सावर्जनिक संचेनशीलतामा प्रतिकूल असर पर्ने गरी कुनै पनि विवरण, समाचार, अव्यदृश्य, संकेत लगायतका सामग्री उत्पादन, प्रकाशन, प्रसारण र वितरण गर्नु हुँदैन ।

२. सञ्चारमाध्यमले यौन अपराध वा सामाजिक विभेद तथा घृणाका कारण उत्पन्न घटना वा मानवता विरोधी अपराधबाट प्रभावित व्यक्ति (Surviver) वा पीडित व्यक्ति (Victim) लाई नकारात्मक असर पार्न सक्ने सामग्री उत्पादन, प्रकाशन, प्रसारण र वितरण गर्नुहुँदैन । त्यस्तो अवस्थामा प्रभावित व्यक्तिको स्वीकृति बिना र प्रभावको मूल्यांकन नगरी प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित वा निजका तरफाबाट उजुरी दिने व्यक्तिको नाम, ठेगाना र पहिचान प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा खुलाउनु हुँदैन ।

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय

सूचना तथा प्रसारण विभाग

देश विदेशबाट पठाइएको रकम तुरुन्त भुक्तानी लिनुका साथै स्वदेश भित्र जुनसुकै ठाउँमा रकम पठाउनका लागि सम्झनुहोस् ।

हाम्रो सेवाहरु →

जनज्योति कृषि सहकारी संस्था लि.

राजविराज ९, मलेठ, सप्तरी

मोबाइल नं. ९८०९५४९६०९, ६०२, ६०३, ६०४

न्यायाधिश, कर्मचारी र प्रहरी समेतमा कोरोना संक्रमण

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, २१ भद्रौ ।

सप्तरीमा आइतवार न्यायाधिश, कर्मचारी र प्रहरीसमेतमा कोरोना संक्रमणको पुष्टि भएको छ ।

योसँगै जिल्लामा संक्रमितको संख्या ९ सय १६ पुगेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ ।

अघिल्लो दिन २८ जना संक्रमित फेला परेको जिल्लामा आइतवार सप्तरी जिल्ला अदालतका एक न्यायाधिश, दुई सुरक्षाकर्मी गरि चार जनामा कर्मचारी तथा एक जना बाँकी अन्तिम पुष्टमा

NOVEL CORONA VIRUS (nCOV)

सर्वसाधारणका लागि जनचेतनामुलक संदेश

नोवेल कोरोना भाइरसका मुख्य लक्षणहरू

ज्वरो
(१००.४°F भन्दा माथि)

ध्वास प्रधासमा
अत्यधिक समस्या

रुद्धा र खोकी

“नोवेल कोरोना भाइरस प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हस्ता भित्र रुद्धाखोकी लागेमा, ज्वरो आएमा, घाँटी/टाउको दुखेमा, ध्वासप्रधासमा अत्यधिक समस्या भएमा तुरुन्त नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने ।”

नोवेल कोरोना भाइरसबाट कसरी आफू र अरूलाई बचाउने?

नियमित रूपमा साबुन-पानीले हात धुने ।

खोक्दा र हाढ्युङ गर्दा नाक र मुख छोप्ने ।

फ्लू जस्तो लक्षण (Flu-like symptoms) देखिएमा चिकित्सकसँग परामर्श लिने ।

फ्लू जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहीको सम्पर्कबाट टाढा रहने ।

जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्थी सँगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने ।

पशुजन्य मासु तथा अन्डा राम्रोसंग पकाएर मात्र खाने ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

सूचना तथा प्रसारण विभाग

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

himal remit
हिमालरेमिट
— CHAUHARY GROUP LTD.
CG Money
CG MONEY
BHL Himalayan Bank Ltd.
BATA
MoneyGram
money transfer

सम्पादकीय

कारागार भित्रको संरचनाप्रति ध्यान पुगोस

सप्तरी कारागारमा रहेका कैदीबन्दीहरु कोरोना संक्रमित भएको छन्। नेपालकै पुरानो कारागार मध्ये एक सप्तरी कारागारमा कोरोना संक्रमितहरु देखिनुले अन्य कैदीबन्दीहरुमा समेत डरत्रास बढेको छ। एक सय २५ कैदीबन्दी रहने क्षमता भएको यस कारागारमा अहिले तेब्वर कैदीबन्दीहरु रहेका छन्। भवन जिर्ण अवस्थामा तथा व्यवस्थित कोठा समेत नरहेको यस कारागारमा कैदीबन्दीहरुका लागि न्यूनतम मापदण्डको बसाई समेतको व्यवस्था छैन।

वर्षैदेखी जिर्ण रहेको यस कारागारको स्तरोन्ती तथा मर्मत गर्ने सम्बन्धमा सरकारको ध्यान पुग्न सकेको छैन। केन्द्रिय सरकारको मातहतमा रहेको कारागारको आफैन विशेषता रहेको छ। यस कारागारमा विगतमा विभिन्न घटनाक्रम भएको बेलामा नेपालका ठूलठूला नेताहरु समेतले कैदी जिवन विताइसकेका छन्। निर्माण भएको बेलादेखीको नै कारागारको भौतिक संरचनाले अहिलेसम्म थामिरहेको छ।

पटक पटक कारागार जिर्ण रहेको कुरा विभिन्न संचारमाध्यम मार्फत उठाइरहँदा पनि यसको कुनै सुनुवाई भएको छैन। तसर्थ साँगुरो कोठा र कोचाकोच गरि राखिएको कैदीबन्दीहरुलाई कोरोना माहामारीको समयमा भयमुक्त बनाउन सम्बन्धी निकायले भौतिक संरचनाको मर्मत तथा व्यवस्थित कोठाहरु निर्माण गर्नु पर्न आवश्यक देखिन्छ।

पुरानो रोगको उपचारका लागि सम्पर्क गराई।

होमियोपाथिक रिसर्च इन्स्टिच्युट

डा. सुशील मोहन दास

(बी.एच.एम.एस)

सिरहा रोड, राजविराज फोन : ०३१-५२९९६८

डा. ललन प्रसाद रौनियार

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics
(BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृतञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. दिनेश उप्रेती

Dr. Dinesh Upreti
MBBS, MD Internal Medicine (BPKIHS,
Dharan), NMC Reg. No. : 13141

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृतञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. पारसमणि शाह

Dr. Parasmuni Shah
MBBS (BPKIHS), MD (BPKIHS, Dharan)
NMC Reg. No. : 13297

दुखाई विशेषज्ञ

Anaesthesiology & Critical Care Medicine
गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृतञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

कस्ता मास्क कसरी लगाउने ?

काठमाडौं, २१ भद्रै (रासस)।

“काट्टन लगायत का उनीहरुलाई रमाइलो लाग्ने चित्रहरू मास्कमा राख्न त्यो मन पराएर साना बालवालिकाले मास्क लगाउन सक्छन्।” जनस्वास्थ्य विशेषज्ञ डा. रविन्द्र पाण्डेले भन्नुभयो, “किशोरिक्षोरीका फेन्सी खालको छुट्टै डिजाइनको मास्क रुचिकर हुनसक्छ।”

विश्वव्यापी रूपमा फैलिइरहेको कोभिड-१९ को सङ्क्रमण नियन्त्रणका लागि मास्कको प्रयोग बढाउन व्यक्तिको उमेर, पेशा र रुचिअनुसारको मास्कको उत्पादनले सहयोग गर्ने डा. पाण्डेले बताउनुभयो। खेलप्रेमीका लागि खेलाडीको फोटो भएको त अरुका लागि सगरमाथा वा नेपालका सम्पदाको फोटो राखेको मास्क हुँदा उनीहरु खुशी हुनेछन्। ज्येष्ठ नागरिकलाई भगवानको फोटो हुँदा रुचिकर हुनसक्ने उहाँको तर्क छ।

जनस्वास्थ्य विशेषज्ञ डा. रविन्द्र पाडेका अनुसार सबैलाई रुचिअनुसार मास्क बजारमा उपलब्ध हुँदा यसको प्रयोग बढ्छ। कोभिड-१९ को सङ्क्रमण देशभरि बढीरहँदा मास्कको प्रयोगलाई सङ्क्रमण रोक्ने सबैभन्दा बलियो अस्त्रका रूपमा हेरिएको छ। बजारमा अहिले पनि सबै उमेरका लागि फरक आकारका मास्क नभएको उहाँको भनाई छ। जुता, कपडा जस्तै यो पनि फरक फरक आकार र किसिमका हुनुपर्छ। उहाँले भन्नुभयो, “युवामा नै अलि दुब्लो मान्छेलाई समेत मिल्ने खालको मास्क पाइँदैन।”

एन ९५ वा के ९५, सर्जिकल र कपडाको मास्क गरी अहिले बजारमा तीन किसिमका मास्क पाइन्छ। तीमध्ये एन ९५ मास्स भल्भ भएको र नभएको पनि बजारमा उपलब्ध हुने गरेको छ। सर्जिकल मास्सभन्दा कपडाको बढी प्रभावकारी हुन्छ। एन ९५ वा के ९५ अस्पतालको लागि डिजाइन गरिएको मास्स हो।

अरु मास्कको तुलनामा महङ्गो पर्न भएकाले आमनागरिकले एन ९५ लगाउन जरुरी नभएको डा. पाण्डेको भनाइ छ। यो धोएपछि कसिलो नहुने भएकाले धेरै धुन मिल्दैन। त्यस्तै, भल्भ भएको मास्क सास फेर्ने र कुरा गर्न सजिलो भएपनि सङ्क्रमितले यो लगाउँदा अरुलाई सर्न सक्ने सम्भावना छ। उहाँले भन्नुभयो, “यस्तो मास्कको प्रयोग आमनागरिकले नगरैकै राप्नो हो।”

कोभिड-१९ सङ्क्रमण भित्रिएसँगै विश्वमा नै मास्कको प्रयोग बढीरहेको देखिन्छ। शुरुमा विश्व स्वास्थ्य संगठनले स्वस्थ व्यक्तिले लगाउनु पर्दैन र मास्क लगाउने भनेको सङ्क्रमितले हो भन्ने धारणा बनाएको थियो। कोरोना भाइरसको आकार सानो भएकाले प्वालबाट छिर्छ भन्ने धेरैको बुझाई थियो। बिस्तारै, एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा भाइरस मात्रै जादैन बोल्दा, खोक्दा, वा हाछ्यूँ गर्दा त्यो कणसँगै जान्छ भन्ने अध्ययनले देखायो। त्यो कण आँखाले नदेखेपनि ठूलो आकारको हुन्छ। त्यो मास्कबाट छिर्दैन। त्यसले सङ्क्रमित भए वा नभएपनि मास्क लगाउनुपर्छ भन्ने धारणा आएको पाइन्छ।

तीन किसिमका मास्कसँगै बजारमा रुमाल वा पछ्यौरा, सल, गलबन्दी प्रयोग पनि बढीरहेको

देखिन्छ। पछिल्लो अनुसन्धानले एक दुई पचास, सय भाइरस प्रवेश गर्दैमा सङ्क्रमण हुँदैन र सङ्क्रमण हुन एकदेखि तीन हजार भाइरस आवश्यक पर्दै भन्ने देखाएको छ। उहाँले भन्नुभयो, “समुहमा बस्दा पनि सबैले मास्क लगाउँदा सङ्क्रमणको जोखिम दुई तिहाई घट्छ।”

आमनागरिकले दैनिक घरबाहिर निस्कैदा कपडाकै मास्क प्रयोग गर्नसक्ने उहाँको सुभाव छ। कटन वा मलमल कपडाको दुई तीन पत्र बनाएर सिलाएको मास्कले सङ्क्रमणबाट बच्न सघाउँछ। कतिपयले एकभन्दा बढी मास्क लगाएको पाइन्छ। सुरक्षाका हिसाबले एक तहको मास्क एकभन्दा बढी लगाउनु राम्रो भएपनि यसबाट सास फेर्ने गाहो हुन्छ। बजारमा पाइने धेरै मास्कमा नाकको माथिल्लो भागमा च्यापे नभएको पाइँदैको छ। ती मास्कमा आफैले पनि च्यापे कुरा हालन सकिने उहाँको धारणा छ। उहाँले भन्नुभयो, “नाक माथि च्यापेर गालाबाट हावा पस्न रोक्न सकिन्छ।”

चिकित्सकले लामो समयसम्म लगाउनुपर्ने हुँदा दैनिक परिवर्तन गरिराखे पनि आमनागरिकले एन ९५ वा के ९५ मास्क केही दिनसम्म प्रयोग गर्न सक्छन्। यो मास्क वा कपडाको मास्क घर बाहिरबाट आएपछि धामा सुकाउने र भोलिपल्ट लगाउने गरी प्रयोग गर्न सकिन्छ। सर्जिकल मास्क धोएर हल्का मालिस गरे जसरी सफा गर्ने उहाँको सुभाव छ। उहाँले भन्नुभयो, “चिउँडो वा धाँटीमा मास्क राख्ना पछि नाकमा मास्क लगाउँदा सङ्क्रमण सर्नसक्छ।”

कर्तुराज ट्रिपिकल तथा सरुवा रोग अस्पतालका निर्देशक डा. सागर राजभण्डारी अझै पनि कतिपयले भास्कको प्रयोगका विधयमा सचेत नभएको बताउनुभयो। कतिपयले भने जानकारी भएपनि हेलचेकाई गरेको उहाँको भनाइ छ। घर बाहिर निस्कनुपर्दा अनिवार्य रूपमा नाक र मुख ढाकिने गरी मास्क लगाउनुपर्ने उहाँको सुभाव छ।

कर्तुरो मास्क लगाउने भन्नेसँगै कसरी मास्क लगाउने भन्ने कुरालाई समयमा नाक राम्री छोपिने खालको हुनुपर्छ। नाक छोपेपछि मुख पनि छोपिन्छ। उहाँले भन्नुभयो, “चिउँडो वा धाँटीमा मास्क राख्ना धाँडो वा छिर्ने उहाँको सुभाव छ।”

मास्क कहाँ लगाउने ?

सामान्यरूपमा, मास्कको प्रयोग घरभित्र आफ्नो परिवार बस्दा लगाउनु पर्दैन। घरभित्र पनि जोखिम बर्ग ज्येष्ठ नागरिक वा दीर्घरोगी भएमा भने मास्क लगाउने र दूरी कायम गर्दा राम्रो हुने डा. पाण्डेको सुभाव छ। कतिपय व्यक्तिमा सङ्क्रमणको चिन्ताले घरभित्र वा बाहिर एकलै हुँदा पनि मास्कको प्रयोग गरेको छ।

नागरिकलाई अनुरोध गर्दै आएको छ। यीमध्ये पनि मास्कको प्रयोग नै सबैभन्दा भएकाले घर बाहिर पनि मास्कबाट वाहार भएका ठाउँमा मास्क लगाउन अनिवार्य हुँदैनम्भै। उहाँले भन्नुभयो, “बाहिर निस्कैदा पनि मास्क बोकेर हिँडुनुपर्छ र कोही आएको देखासाथ लगाउनुपर्छ।”

देशभरमा कोरोना सङ्क्रमण बढिरहे पनि धेरैमा अहिले पनि यो त मेरो आफन्त वा सहकर्मी हो यसबाट कसरी सर्ला भन्ने रूपमा लिएको पाइन्छ। बाटोमा वा कार्यालयमा मास्क लगाउनुपर्छ। आफन्त, सहकर्मी जो कोही भएपनि सङ्क्रमित हुनसक्छ भन्ने सोच

कक्षा ११ र १२ मा 'सामाजिक अध्ययन' अनिवार्य पढिको तरड्ग

काठमाडौं, २१ भदौ (रासस)।

कक्षा ११ र १२ मा सामाजिक अध्ययनलाई अनिवार्य विषयमा समावेश भएपछि विषयगत शिक्षकहरू उत्साहित भएका छन् भने निजी शिक्षालयहरू असन्तुष्ट देखिएका छन्।

सरकारले नेपालको संविधान, सङ्घीयता र समृद्ध नेपालको परिकल्पना अनुकूल 'विद्यालय शिक्षाको नयाँ पाठ्यक्रम प्रारूप, २०७६' स्वीकृत गरी नयाँ पाठ्यक्रम कार्यान्वयन शुरू गरेको छ। उक्त प्रारूपले समाजवादो न्मुख सामाजिक न्यायमा आधारित समृद्ध राष्ट्र निर्माणका लागि सक्षम नागरिक विकासको दूरदृष्टिसहित पाठ्यधण्टा (क्रेडिट आवर) सहितको संरचना र व्यावसायिक शिक्षाको धारलाई प्राथमिकता दिएको छ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिमन्त्रीको अध्यक्षतामा रहेको राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्याङ्कन परिषद्को गत माघ २ गतेको बैठकले सो प्रारूप पारित गरी यस सत्रदेखि क्रमशः नयाँ पाठ्यक्रम लागू गर्ने निर्णय गरेको थियो। नयाँ प्रारूपले संविधानको मौलिक हक, सङ्घीय, प्रदेश र स्थानीय तहको संरचना, आर्थिक सामाजिक रूपान्तरणका सवाल, विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम, मुलुकको दीर्घकालीन विकासमा शिक्षाको योगदानका पक्षमा ध्यान दिई सक्षमता र बाल मनोवैज्ञानिक लगायतका सिद्धान्तलाई आधार बनाएको छ। यी आधारसँग सम्बन्धित विषयवस्तु सामाजिक अध्ययनमा आउनेछ। एकल पठीय नयाँ पाठ्यक्रममा विद्यार्थीलाई रोजगारीका लागि तयारी गराउदै गुणस्तरीय शिक्षाको आधारवमोजिम विद्यार्थीमा क्षमता जारी छ ...

समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गरिरहेको नगर प्रमुख मानवहादुर खडकाले जानकारी दिनुभयो। उहाँले सबैभन्दा धैरै सार्वजनिक तथा ऐलानी जग्गामा र घर तथा बस्ती परेका स्थानमा समस्या परेका कारण समाधानमा धैरै समय लागेको बताउनुभयो। बर्दिबासमा मुआब्जाको र जडागलको रुख कटानको विवादले गर्दा काम शुरू हुन नसकेको बर्दिबास नगरपालिकाका प्रमुख विदुरकुमार कार्कीले जानकारी दिनुभयो।

रेलमार्गको काम निरन्तर जारी रहेको गजुरमुखी निर्माण कम्पनीका प्रतिनिधि टीका गजुरे तले बताउनुभयो। रेलमार्गको कामलाई आफ्नो कम्पनीले धैरै महत्व दिएर गरिरहेको उहाँको भनाइ छ। सरकारले गत असार, साउन र यही भदौ तीन महिना नदी दोहन बन्द गरेका कारण माटो भर्ने काम रोकिएको भए पनि अरु काम निरन्तर भइरहेको कम्पनीले जनाएको छ। मुआब्जा विवादका कारण सङ्घर्ष समितिसमेत गठन गरेर काम गर्न अवरोध भएका कारण कतिपय स्थानमा काम शुरू हुनसकेको जनाइएको छ। सलाहीमा २० र रौतहटमा ७० प्रतिशत मुआब्जाको विवाद कायमै रहेको जनाइएको छ।

अभिवृद्धि, सीप र ज्ञानको विकास, मूल्य स्थापना र सक्षम बनाउने लक्ष्य राखिएको छ।

पाठ्यक्रम विकास केन्द्रका निर्देशक गणेशप्रसाद भट्टराईले कक्षा ११ मा यसै वर्षदेखि नयाँ पाठ्यक्रम लागू हुने जनाउदै कक्षा १२ सम्म माध्यमिक विद्यालयको संरचना भएकाले अब पूर्ण पाठ्यक्रममा आधारित पाठ्यपुस्तक लागू हुने बताउनुभयो। कक्षा ११ मा यसै शैक्षिकसंवेदित अध्ययन र जीवनोपयोगी शिक्षा अनिवार्य विषयका रूपमा लागू हुने भएपछि विषयगत शिक्षकहरू सामाजिक अध्ययन समाज नै गठन गरी पाठ्यक्रमको विषयवस्तु र ध्येयहरूबाटे अभिमुखीकरणमा होमिएका छन्। केन्द्रको विषयगत कार्यदलका सदस्य एवं विजय स्मारक माविका प्रधानाध्यापक डिल्ली शर्माको नेतृत्वमा गठित सामाजिक अध्ययन समाजले प्रदेश र जिल्लागत आधारमा विषयगत प्रशिक्षणका साथै कक्षा १९ र १० परिमार्जित हुन लागेको सामाजिक विषयवस्तुका बारेमा सुभाव सङ्कलन गरिरहेको छ। संयोजक शर्माका अनुसार समाजले आइतबार प्रदेश नं १ को मोरडका गरी एक सय विषय शिक्षकसँग परामर्श गरिएको जानकारी दिनुभयो।

संयोजक शर्माले समालोचनात्मक सीपको विकाससहित असल नागरिक निर्माण गर्ने सामाजिक अध्ययन

विषयको ध्येय भएकाले विद्यालय तहमा नागरिक चेतना, कर्तव्य र अधिकार, आर्थिक स्रोत साधन, जनसङ्ख्या र यसमा प्रभावित तत्वहरू, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय परिवेश, सूचना तथा प्रविधिको सदृपयोग आदि विषयबाटे अब पढाइने बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "जीवनमा सेवालाई भन्दा पैसालाई बढी महत्व दिने खालको नभई सामाजिक कर्तव्य र दायित्वलाई निर्वाह गर्न सक्ने शिक्षक चाहिने भएकाले उनीहरूलाई समस्या उत्पन्न भएको हो।

उच्चशिक्षालय तथा विद्यालय सङ्घ (हिसान) का सचिव

रामहरि सिलवालले नयाँ संविधानबमोजिम नयाँ पाठ्यक्रम लागू गर्नुपर्नेमा विवाद नभए पनि हाल कोरोना महामारीका कारण पाठ्यक्रम सङ्कुचन गराउन सरकार नै लागि परेको स्थितिमा पर्याप्त गृहकार्य नगरी कक्षा ११ मा यसै सबाट नयाँ पाठ्यक्रम लागू नगर्न आफूहरूले आग्रह गरेको बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हामी नयाँ पाठ्यक्रमका विरोधी होइनौं तर सरकारले ढिलो गरेर कुरा बुझ्छ। कोरोना महामारीको छ महिनापछि वैकल्पिक प्रणालीको सिकाइलाई मान्यता दिएको छ। नयाँ पाठ्यक्रमबाटे हामीसँग विषयवस्तुमा पर्याप्त छलफल भएको छैन। यसका केही जटिलताहरू कायमै छन्। यसमा सरकारले वास्तविकता बुझेर निर्णय गर्ने अपेक्षा लिएका छौं।"

हाल मुलुकभर कक्षा ११ १२ पढाइ हुने सामुदायिक र निजी गरी १० हजार ८९९ विद्यालय छन्। विद्यालय शिक्षाको नयाँ सरचनाअनुसार कक्षा १ देखि १२

सम्मलाई माध्यमित तह मानिने भएपछि कक्षा ११ र १२ मा मात्रै सञ्चालन गरिरहेका निजी क्षेत्रका साविकका 'उच्चमाध्यमिक' विद्यालयले अहिलेको अवस्थामा हतारोमा नयाँ पाठ्यक्रम लागू नगर्न दबाव दिए आएका छन्। निजी विद्यालय सामाजिक अध्ययनको विषयगत शिक्षक अभाव रहेको र उक्त तहमा पढाउन स्नातकोत्तर पूरा गरेका शिक्षक चाहिने भएकाले उनीहरूलाई समस्या उत्पन्न भएको हो।

उच्चशिक्षालय तथा विद्यालय सङ्घ (हिसान) का सचिव

रामहरि सिलवालले नयाँ संविधानबमोजिम नयाँ पाठ्यक्रम लागू गर्नुपर्नेमा विवाद नभए पनि हाल कोरोना महामारीका कारण पाठ्यक्रम सङ्कुचन गराउन सरकार नै लागि परेको स्थितिमा पर्याप्त गृहकार्य नगरी कक्षा ११ मा यसै सबाट नयाँ पाठ्यक्रम लागू नगर्न आफूहरूले आग्रह गरेको बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हामी नयाँ पाठ्यक्रमका विरोधी होइनौं तर सरकारले ढिलो गरेर कुरा बुझ्छ। कोरोना महामारीको छ महिनापछि वैकल्पिक प्रणालीको सिकाइलाई मान्यता दिएको छ। नयाँ पाठ्यक्रमबाटे हामीसँग विषयवस्तुमा पर्याप्त छलफल भएको छैन। यसका केही जटिलताहरू कायमै छन्। यसमा सरकारले वास्तविकता बुझेर निर्णय गर्ने अपेक्षा लिएका छौं।"

हाल मुलुकभर कक्षा ११ १२ पढाइ हुने सामुदायिक र निजी गरी १० हजार ८९९ विद्यालय छन्। विद्यालय शिक्षाको नयाँ सरचनाअनुसार कक्षा १ देखि १२

विश्व समाचार

भारतमा कोरोनाबाट एकै दिनमा भण्डै ११ हजार संक्रमित

नयाँ दिल्ली, २१ भदौ (रासस/एएनआई)।

भारतमा कोरोनाभाइरसबाट सङ्क्रमित भएकाहरूको दैनिक सङ्ख्या प्रतिदिन वृद्धि हुँदै गइहेको छ। पछिल्लो २४ घण्टामा अहिलेसम्मकै सबैभन्दा धैरै १० हजार ६३३ जना सङ्क्रमित भएको अधिकारीले जानकारी दिएका छन्। योसौ भारतमा कोरोनाभाइरसबाट अहिलेसम्म कुल सङ्क्रमितहरूको सङ्ख्या ४९ लाखभन्दा बढी पुगेको देखिएको छ।

संघीय (केन्द्रीय) स्वास्थ्य मन्त्रालयले दिएको जानकारी अनुसार भारतमा कोरोनाकै कारण मृत्यु भएकाको सङ्ख्या अहिलेसम्म ७० लाख ६२६ पुगेको छ। कल मृतकमध्ये एक हजार ६५ जनाको पछिल्लो २४ घण्टामा मृत्यु भएको पनि मन्त्रालयले आइतवार जानाएको छ।

भारतमा कोरोनाका कारण अहिलेसम्म ४९ लाख १३ हजार ८१२ जना सङ्क्रमित भएको छन्। ती मध्ये ३१ लाख ८० हजार ८६६ जना सङ्क्रमितमुक्त भइसकेका छन्। अधिकारीका अनुसार अरु आठ लाख ६२० हजार ३२० जना अझै पनि सङ्क्रमित अवस्था मै रहेका छन्। भारतमा अहिलेसम्म चार कोरेड ८८ लाख मानिसको कोरोना परीक्षण गरिएको भारतीय चिकित्सा अनुसन्धान परिषदले जानकारी दिएको छ।

कोरोनाविरुद्धको चिनियाँ खोप ५० हजार जनामा तेस्रो परीक्षण

बेइजिङ्ड, २१ भदौ (रासस/एएनआई)।

चीनमा बनाएको कोरोनाभाइरस विरुद्धको खोप अहिले तेस्रो चरणमा परीक्षण भइहेको छ। अधिकारीहरूले दिएको जानकारी अनुसार चिनियाँ उक्त खोप भण्डै ५० हजार मानिसमा परीक्षण भइहेको हो। उक्त खोपलाई चीनको राष्ट्रिय बायोटेक समूह नामक कम्पनीले विकास गरेको हो।

कम्पनीद्वारा एक विज्ञप्ति जारी गर्दै कोभिड-१९ विरुद्धको उक्त खोप बहराइन, युएई, मोरोको, पेरु, अर्जेन्टिनालागायतका देशहरूमा परीक्षण भइहेको जानकारी गराएको छ। चीनमा त्यस बाहेक अर्को खोप पनि विकास गरिएको छ। सो खोप सिनोभाक कम्पनीले विकास गरेको हो। यसको पनि

प्राकृतिक जीवन शैली बिताए कोरोना जस्ता भाइरसबाट बचिने

काठमाडौं, २१ भदौ (रासस)।
बढै गएको कृत्रिम जीवन शैली परित्याग गरी प्राकृतिकरूपमा बाँच्ने अभ्यास गरेमा कोरोना जस्ता भाइरसको सङ्क्रमणबाट बच्न सकिनेमा जोड दिइएको छ।

नेपाल ब्राह्मण समाजले जुम प्रविधिबाट शनिवार आयोजना गरेको 'कोरोना महामारी, जीवन शैली र स्वास्थ्य' विषयक प्रवचन कार्यक्रममा प्राकृतिक चिकित्सा क्षेत्रका विज्ञ डा हरिप्रसाद पोखरेलले जैविक कृषि पद्धतिलाई विर्सिएर रासायनिक मल प्रयोग गर्दा सबै खानेकुरामा मन्द विष मिसिन थालेको बताउनुभयो। "आजभन्दा ५० वर्ष अधिसम्म जैविक कष्ट प्रणाली थियो, त्यसलाई विर्सिएर उत्पादन बढाउने नाममा रासायनिक मल भित्रचाएर उब्जनी गर्दा ती

अनाजका माध्यमबाट धेरै नसर्ने रोग फैलिएका छन्, दूध धेरै निकाल्न गाई, भैंसीमा लगाइने हार्मोन र एन्टियोबायोटिक जस्ता सुईले समेत मन्द विषको काम गरेका छन्", उहाँले भन्नुभयो।

जैविक कृषिसँगै योग, प्राकृतिक चिकित्सा पद्धतिका उपचार शैली विसंदासमेत आधुनिक पद्धतिका औषधिका माध्यमबाट आएको 'साइड इफेक्ट' ले समेत रोग भित्रचाएको नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय वाल्मीकी विद्यापीठ योग तथा प्राकृतिक चिकित्सा विभागका प्रमुख रहनुभएका पोखरेलको भनाइ छ। आधुनिक चिकित्सा पद्धति शल्यक्रिया र आकस्मिक रोगका लागि फलदायी भएको उल्लेख गर्नुहोदै उहाँले अन्य स्वास्थ्य समस्यामा आयुर्वेद र प्राकृतिक चिकित्सा पद्धति राम्रो

रहेको अनुभव सुनाउनुभयो।

"जुनसुकै उपचार पद्धतिका राम्रा कूरा ग्रहण गरी नराम्रा कुरालाई त्यागिदियौं भने हामी आरोग्यता प्राप्त गर्न सक्छौं, कुनै पनि पद्धतिको अन्य समर्थन गर्नुपर्दैन, सबै रोगको उपचार जडिबुटीमै भएकाले त्यसलाई चिन्नुपर्छ", पोखरेलले भन्नुभयो।

मानिसको सुन्ने, उहाँने समयलगायत जीवन शैलीले पनि विभिन्न प्रकारका रोग आउने गरेकाले सचेत हुन उहाँले आह्वान गर्नुभयो। इन्टरनेटलाई दुरुपयोग गरेर घण्टौं भुमिमासमेत मानिस अनेक रोगका शिकार बनिरहेकाले सन्तुलित जीवन शैली रहेको परम्परागत पद्धतिको पुनःस्थापना गर्न पोखरेलले ध्यानाकर्षण गराउनुभयो।

पत्रकार आचारसीहीता, २०७३ (पहिलो संशोधने २०७६) को पालना गर्दै।

समाचार प्रकाशन/प्रसारण जर्दा नाहिना र बालबालिकाका संवेदनशीलतालाई द्यान दिओ।

पत्रकार र सञ्चारमाध्यमले हिंसा, आतंक, अशिलता र अपराधलाई प्रश्रय दिने गरी समाचार सम्प्रेषण नगर्दै।

पत्रकार तथा सञ्चारमाध्यमले हिंसा, र अपराधलाई प्रश्रय दिने वा आत्महत्या गर्न उक्साउने, अशिल, सावर्जनिक स्वास्थ्य, शिष्टाचार र नैतिकताको प्रतिकूल हुने वा त्रास उत्पन्न गर्ने किसिमका सामग्री उत्पादन, प्रकाशन, प्रसारण र वितरण गर्नु हुँदैन।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

सूचना

हाल कोरोना भाइरस महामारीको कारण बन्दाबन्दीको समयमा सञ्चारक्षेत्रमा संलग्न बाहेकका व्यक्तिहरूले सञ्चार क्षेत्रको हवाला दिँदै सञ्चारमाध्यम तथा सामाजिक सञ्जालमा आफवाहपूर्ण विषय सम्प्रेषण गर्ने, अनधिकृत रूपमा परिचय-पत्र, पोशाक सवारी साधनको प्रयोग गर्ने र सामाजिक मर्यादा विपरितका क्रियाकलाप गरेको गुनासो आएको हुँदा कोहिं कसैले पनि गैर कानूनी क्रियाकलाप नगर्नु हुन अनुरोध छ। यदि यस्तो भएको पाईएमा कानूनबमोजिम कारबाही हुने व्याहोरा सूचित गरिन्छ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

देश विदेशबाट पठाइएको रकम तुरन्त भुक्तानी लिनका लागि सम्झनुहोस्।

हाम्रो
सेवाहरु

नेपाल सहकारी संस्था लि.

राजविराज ४, फोन नं. ०३१-५२१०९६

दुई हजार प्रहरी कोरोना संक्रमित

काठमाडौं, २१ भदौ (रासस)।

नेपाल प्रहरीका दुई हजार एक सय भन्दा बढीमा कोभिड-१९ देखिएको छ। गत जेठको पहिलो साता एक प्रहरीमा देखिएकामा गत साउनपछि भने सङ्क्रमण दर त्वातै बढेको प्रहरी

जिल्लामा सबैभन्दा बढी ६२४ जना सङ्क्रमित भएका छन्। त्यसमध्य ५५८ जना अझै उपचाररत छन्। प्रहरी प्रधान कार्यालयमा मात्रै ३८९ जना सङ्क्रमित रहेको जनाइएको छ। त्यसमध्ये ३१८ जना उपचारपछि घर फर्किएको र ७१ को उपचार जारी छ। प्रहरी प्रधान कार्यालयका अनुसार प्रदेश नं १ मा ३४०, प्रदेश २ मा २५७, वागमती प्रदेशमा १००, गण्डकीमा १४३, प्रदेश ५ मा १९८,

कर्णाली प्रदेशमा ७१ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ३९ जनामा सङ्क्रमण देखिएको छ। प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक कडायतले सङ्क्रमितमध्ये भण्डै आधा निको भएर काममा फर्किसकेको बताउनुभयो। उहाँका अनुसार अहिले सबै उच्च मनोबलका साथ उपचार गराइरहेका छन्। सबैको अवस्था सामान्य रहेको कडायतको भनाइ छ। सशस्त्र प्रहरी र नेपाली सेनासमेतमा पछिल्लो समयमा कर्भामिड-१९ सङ्क्रमण बढिरहेको छ।

कोरोना संक्रमणबाट थप ९ को मृत्यु

दैनिक समाचारदाता

काठमाडौं, २१ भदौ।

नेपालमा कोरोना भाइरसको सङ्क्रमणबाट पछिल्लो २४ घण्टामा थप ९ जनाको मृत्यु भएको छ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका प्रवक्ता डा गौतमका अनुसार मृत्यु हुनेमा काठमाडौंका तीनसहित सात पुरुष तथा दुई महिला छन्। यो सँगै ने पालमा कोरोना भाइरसको सङ्क्रमणबाट मर्नेको

संख्या २ सय ८९ पुरोको छ।

प्रवक्ता गौतमका अनुसार काठमाडौंमा ८५ वर्षीय, ७४ वर्षीय, ६८ वर्षीय पुरुषको कोरोनाबाट मृत्यु भएको हो।

यस्तै मृत्यु हुनेमा मोरडकी

न्यायाधिश, कर्मचारी ... कोरोना संक्रमणको पुष्टि भएको छ। यस्तै विद्युत प्राधिकरण वितरण शाखा राजविराजका तीन कर्मचारी, राजविराज अपनाबु छोशीयारी

हमरा समकै जिम्मेवारी : कोरोना भाइरस संक्रमण रोकेय लेल अपनाबु छोशीयारी

- कोरोना भाइरस रोग स्वास्थ्यसंरक्षण फैलावाला सङ्क्रमण अछि।
- सङ्क्रमित भेल व्यक्तिसँ स्कोकला आ छिंकलासँ निकलैवाला थुक आ पोटाकै माध्यमसँ यी भाइरस एक व्यक्ती सँ दोसर व्यक्तिमै फैलइ अछि।

यी रोगसँ बचाक लेल की करेय परतई ?

- खोकैत आ छिंकैत काल नाक, मुख भापु आ प्रयोग वयालगेल टिसुपेपरकै तुरन्त कुडा फेकेवाला कुडादानीमे फेकू।
- समय-समयमे साबुन पाइनसँ निकर्सँ गैलगैलकै २० सेकेण्डधरि हात धोबु। आ सनिटाइजर हातमे लगाबु। ककरोसँ भेटैछी त हात नहिं मिलाबु। खाली नमस्कार आ प्रणाम क्लेकरु।
- खोकी लागल आदमीसँ दुरी बनाकै रहु। आ अगर अपनहूके खोकी लागल अछि त दोसर आदमीसँ दुर रहु। भीडमाडमे नहिं जाउ आ दोसरो लोग समके भीडमाडमे नहिं जाउ से कहिकै बुझाबु।
- आवश्यकता पडलापर मारकके उचीत प्रयोग करु।

आरो ध्यान देवाला बात :

- बुखार लगलापड, खोकी भेलापड आ साँस लेलापर दिकत भेलापर जलिदासँ लगके स्वास्थ्य संस्थामे सम्पर्क करु।
- कोरोना भाइरस रोगके बारेमे बेसी जानकारीके लेल पैसा नहिं लागैवाला टेलीफोन नम्बर ९९९५ मे फोन कै सकैछी।
- डेराऊ नहिं, सतर्क रहू।

शम्भुनाथ नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, सप्तरी